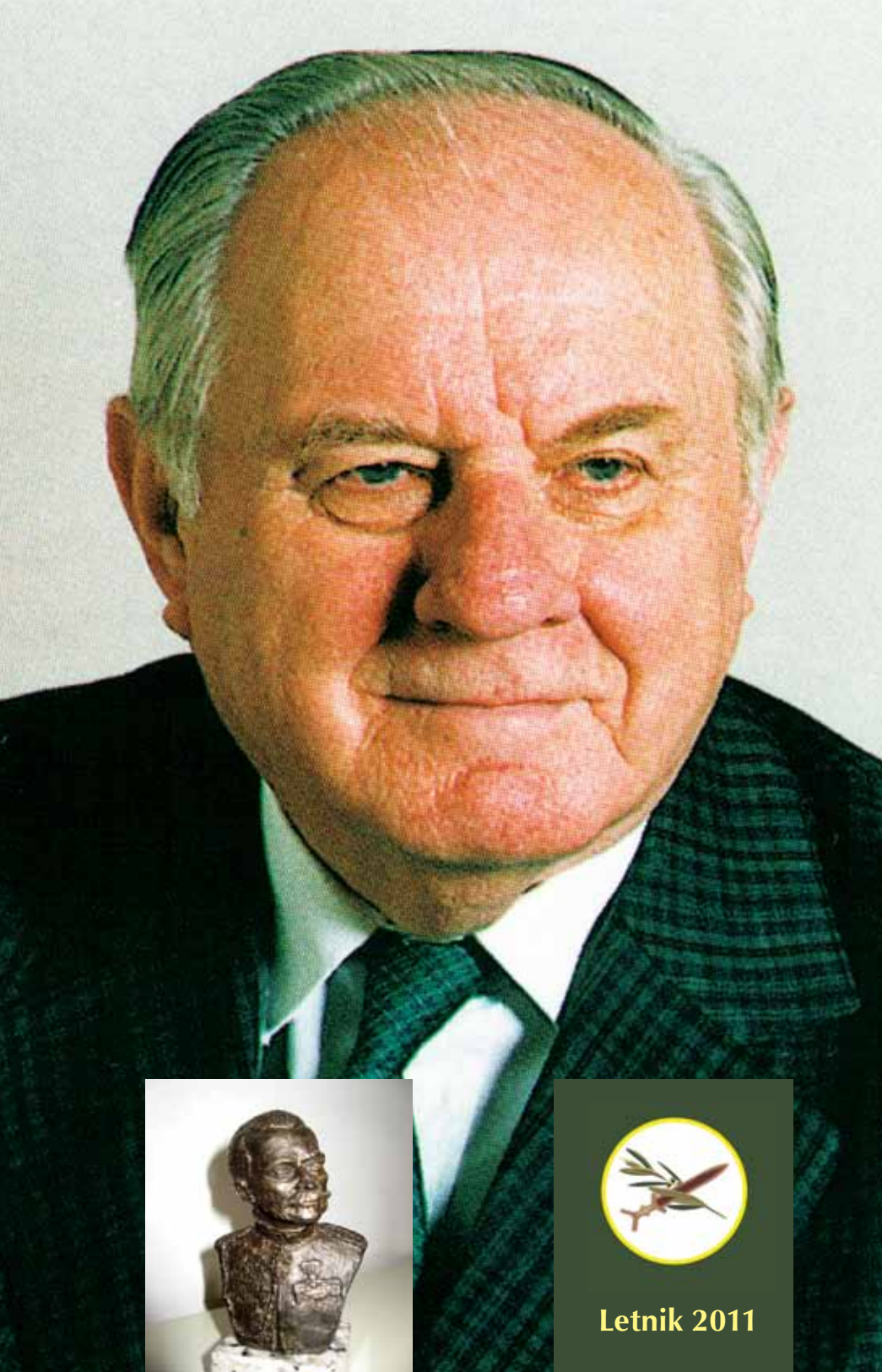

Maistrovo glas

Glasilo Zveze društev general Maister

številka 4

Letnik 2011

Kazalo

Govor dr. Danila Türka	3
Dr. Brunu Hartmanu v zahvalo	4
Uvodnik	5
Spominska priznanja generala Rudolfa Maistra	6
Govor dr. Matjaža Kmecla na vseslovenskem zborovanju za mir ob mednarodnem dnevu miru	8
Domoljubnost kot etična vrednota	10
Kdo je ta, ki tamle sedi na konju?	13
Državni praznik naj ne bo samo šole prost dan	15
Dijaki ŠCRM Kamnik za nadaljevanje Maistrovega izročila	16
General Rudolf Maister v zavesti mladih	18
Kaj nas združuje?	19
Ogled kamniških znamenitosti med Maistrovim spomenikom in njegovo rojstno hišo	20
Delo Društva generala Maistra Celje v letih 2009–2011	22
Prekmursko društvo Generala Maistra Črenšovci	23
Vredni smo, kolikor se cenimo!	24

MAISTROV GLAS je revija, ki jo izdaja Zveza društev general Maister, Trubarjeva 3, 1000 Ljubljana, uredniški odbor: Matjaž Brojan, Mitja Meršol, Franci Svetelj, Janko Šertel in Dušan Vodeb.

Na naslovnici: Spomenik generala Rudolfa Maistra v Mariboru.

Slovenija, od kod lepote tvoje

Besedilo: Marjan Stare

Glasba: Vilko Ovsenik in Slavko Avsenik

*Povsod, kamor seže pogled,
lepota zasanjana,
kje najti še lepši je svet,
kje lepše je kot doma?*

*Se s hribov v daljavo zazrem
prek gričev, dolin, gora,
v daljavi še modro morje uzrem,
kje lepše je kot doma?*

*Slovenija – od kod lepote tvoje?
Pozdravljamo te iz srca
in srečni tu smo doma,
Slovenija – naj tebi pesem poje,
ne išči sreče drugod kot le doma.*

*Povej še oblaček ti bel,
obhodil že ves si svet,
je lepša dežela še kje,
kot naša, kjer smo doma?*

*Je vetrič veselo zapel,
preletel je prek sveta
in takih lepot ni našel nikjer,
kot tule, kjer sem doma.*

Slovenija ...

Spoštovani,

V letošnjem letu je enkratna priložnost praznovati skupaj tri pomembne praznike - Dan generala Rudolfa Maistra - Voja-nova in 20. obletnico naše samostojnosti in suverenosti ter 70. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte. Vsi trije dogodki so velik in neprecenljiv prispevek naši dokončni osamosvo-jitvi in oblikovanju naše državnosti. Celovitost tega procesa je treba nenehno poudarjati in razbliniti občutek, da nam je samostojnost kar tako padla v naročje.

Zato je prav, da ponovno, kot velikokrat do sedaj, poudarim prispevek generala Maistra, ki je takrat, v tistih težkih časih takoj po koncu I.svetovne vojne slovenskemu narodu zagotovil ozemeljsko celovitost in predvsem to, da sta Maribor in Štajerska pripadla domovini. Z njegovo in odločnostjo njego-vih borcev je bila ustvarjena učinkovita podlaga slovenski dr-žavnosti. Brez odločnosti in sposobnosti generala Maistra bi naša celotna zgodovina potekala drugače in vprašanje je, ali bi sploh dočakali našo neodvisnost in državno samostojnost.

Dogodki, ki so sledili po koncu »vojne vseh vojn«, kot so ne-kateri radi imenovali I.svetovno vojno misleč , da vojne ta-kšnih razsežnosti še dolgo ali nikoli ne bo, so prinesli nove nevarnosti. Pojav fašizma in kasneje nacizma je v dvajsetih letih minulega stoletja povzročil upor vseh svobodoljubnih ljudi. Zgodnji izraz tega uporništvaja je bil nastanek borbene organizacije TIGR. Tudi ustanovitev Osvobodilne fronte slovenskega naroda je bil odgovor na pojav fašizma in nacizma.

OF kot obče slovenska in nadstrankarska organizacija je sprožila in vodila NOB in prav po njeni zaslugi je slovenski narod vstopil v boj proti fašizmu in nacizmu in postal del velike koalicije Združenih narodov.

Minulo stoletje nam je ob koncu osemdesetih in začetku devetdesetih let, v vrtincu padanja železne zavese in želje po demokratičnih spremembah ponudilo možnost postati gospodar na svojem ozemlju. Z odločnostjo, pogumom in po-litično modrostjo, predvsem pa poenoteni v tej želji, nam je uspelo uresničiti nekaj , v kar marsikdo ni verjel - dosegli smo svojo dokončno samostojnost in suverenost. Zato je prav nenehno poudarjati celovitost procesa osamosvajanja in znotraj tega procesa tudi prispevek generala Maistra in njegovih borcev, še posebej v letošnjem jubilejnem letu.

Prav pa je tudi poudariti, da general ni bil samo vojaški poveljnik, ampak tudi vsestranska osebnost - pesnik, slikar, ljubitelj knjig in organizator kulturnega življenja. S svojim načinom življenja in dela je pokazal, kako se vojaški poklic povezuje s kulturno občutljivostjo in z domovinsko zavestjo.

Ta vzor je nujen posnemanja vseh nas tudi danes. Zato je delo Zveze in posameznih društev generala Maistra izjemne-ga pomena. Vaš prispevek k ohranitvi spomina na generala Maistra in na njegova dejanja pa morata vsebovati jasno definicijo vrednot, ki nas bodo zaznamovala In svetu predstavljala kot narod, ki spoštuje svoje korenine.

Vaš dr. Danilo Túrč

Dr. Brunu Hartmanu v zahvalo

mag. Milan Lovrenčič, Zveza društev general Maister

Člani društev, poimenovanih po generalu Rudolfu Maistru in Franju Malgaju, žalujemo ob izgubi častnega člana Domovinskega društva generala Rudolfa Maistra Maribor in dobitnika Maistrovega priznanja.

Tega je dobil 1. v skupini leta 2005 v Mariboru. Dr. Hartman je domoljub, ki je branil domovino s peresom, njegov vzornik general Rudolf Maister pa tudi z mečem. Ugotovitev, da se domovino brani s peresom in mečem, je podal že bizantinski cesar Justinijan, obujal pa jo je tudi akademik dr. Anton Trstenjak. Dr. Hartman, zaveden Slovenec in Štajerc, je znal ceniti delo generala Maistra in mu je zato posvetil kar nekaj svojih knjig. Najprej kratko biografijo v priljubljeni zbirki Znameniti Slovenci in nato obsežno znanstveno generalovo biografijo. Posebno pozornost je posvetil Maistrovemu dejanju razorožitve nemškega »schutzwerga« v Mariboru.

On nas je nagovarjal k postavitvi Maistrovega spomenika v Ljubljani. Prizadevanja in delovanje dr. Hartmana za vrednotenje in priznanje Maistrovih zaslug se je v dobri meri uresničilo prav po njegovi zaslugi.

Maistrov spomenik v Ljubljani je postavljen. Zasnovali in uresničili smo tudi domoljubna društva, poimenovana po generalu Maistru in Franju Malgaju. Danes deluje 20 društev, mnoga so postavila spominska obeležja v svojih krajih, tako na Uncu, Ljubnem, Radgoni, Ljutomeru, Svetem Tomažu, ki obujajo spomin na slavno preteklost povezano z generalom Maistrom. Pero dr. Hartmana nas je spodbudilo k naši aktivnosti za preučevanje domoljubne sporočilnosti generala Maistra in njegovih borcev. V ta namen smo izdali tudi ponatis njegove knjige General in pesnik. Izdali smo tudi obe zbirki Maistrovih pesmi.

Prispevek dr. Hartmana o življenju in delu generala Maistra je velik znanstveni in domoljubni prispevek k spoznavanju velikega borca z mečem za obrambo slovenske zemlje in slovenskega duha. Predvsem je vaša zasluga, spoštovani dr. Hartman, postavitev lepega Maistrovega spomenika v Mariboru. Ob bok generalu Maistru tako prištevamo tudi

vas, saj ste nam Slovincem podarili vedenje o zgodovinsko pomembnem trenutku slovenskega naroda, v katerem bi izgubili pomemben del slovenskega ozemlja skupaj z Mariborom, če ga ne bi obvaroval Maistrov meč. Hvaležni smo generalu Maistru, hvaležni smo vam, dr. Hartman, za vaš prispevek, saj ste s svojim delom osvetlili spomin na pomembne dogodke slovenskega naroda.

Hvala vam za vaš dar domovini na oltar. Že grški filozof Platon je rekel, da človek ni rojen samo za sebe, ampak tudi za državo. Po tej podobnosti delovali tudi vi z vsestranskim znanstvenim, kulturnim in organizacijskim prispevkom in zapustili neizbrisno sled vašega delovanja v Mariboru in v vsej državi.

Vaši družini, ženi Zinki, sinovoma Galu in Gregorju z družinama, izrekamo iskreno sožalje in jim sporočamo, da bomo njihovega moža in očeta pogrešali tudi mi.

Uvodnik

mag. Milan Lovrenčič

Današnji pogoji delovanja civilne družbe silijo k novo ustaljeni praksi, to je k plačilu del in stroškov. Praktično vse organizacije oziroma zveze veteranskih in domoljubnih zvez, h katerim se prištevamo tudi mi, delujejo s poravnavanjem stroškov dela in materialnih izdatkov. To pa ne velja za nas. Vsi funkcionarji zveze in društev, pa tudi uredniškega odbora našega glasila *Maistrov glas*, delujejo v »lastni režiji«.

Kaj nas spodbuja k naši zagnanosti? Leto 2011 je še posebej pomembno za vse državljane Republike Slovenije, saj praznujemo dvajseto obletnico lastne države. To je izjemen zgodovinski dogodek naroda, ki ima komaj 2 milijona državljanov, pa vendar je ob sličnih okoliščinah rezultat ta, da smo Slovenci dobili svojo državo Republiko Slovenijo. Toda izraz »dobili« ni točen, ker smo si jo izborili. Ob splošnem nezadovoljstvu življenja v sklopu narodov, združenih v državo Jugoslavijo, je že dolgo tlela želja po samostojni Sloveniji. Kdo si je predstavljal leta 1968, ko smo s svojimi stroški ustanavljali Teritorialno obrambo, da bo prav ta zametek za obrambo in osamosvojitvev.

Prav ugotovitev, da je bila Teritorialna obramba skupaj s takratnimi enotami policije odločilna obrambna moč pri osamosvojitvenih dogodkih leta 1991, nas je spodbudila, da smo organizirali znanstveni posvet v spomin (in opomin) na dogodke v Pekrah, kjer se je Teritorialna obramba prvič srečala z enotami Jugo vojske. To merjenje vojaških moči, bi se končalo tragično za gojence enote Teritorialne obrambe, če se ne bi vključili opogumljeni predstavniki civilne družbe, ki so napetost zgladili in umirili. Prav to pa nas je spodbudilo, da smo v počastitev dvajsete obletnice osamosvojitve organizirali omenjeni posvet in s tem želeli osvetliti pomen civilne družbe o obrambnem sistemu naše države, ki ga danes zaradi izvajanja NATO politike opuščamo. Tudi mi imamo status društva, ki deluje v javnem interesu na področju obrambe, vendar s sodelovanjem s Slovensko vojsko nismo zadovoljni. Vodstvo Slovenske vojske meni, da so vsa sredstva za financiranje obrambnega sistema namenjena samo njim, vsi drugi pa smo sicer vabljeni k delovanju za izpopolnitev obrambnega sistema, vendar si moramo finančna sredstva za to delovanje priskrbeti sami.

Uvodoma sem povedal, da je postala praksa plačila stroškov za delovanje v vseh društevih, razen pri nas. K temu nas je sililo tudi dejstvo, da smo bili izločeni iz sistema veteranskih in domoljubnih zvez, pa tudi Slovenska vojska nam je odpovedala sofinanciranje.

Mogoče se bodo razmere spremenile, saj smo s pomočjo naših članov, dosedanjih poslancev v Državnem zboru, uspeli vnesti v rebalans za leto 2011 tudi sofinanciranje našega delovanja. To nam bo omogočilo poplačilo zapadlih dolgov, pa tudi izvedbo praznovanja Dneva generala Maistra, ki je sicer državni praznik, vendar se je država odpovedala praznovanju oziroma bo praznovala samo na vsake štiri leta, mi pa ga praznujemo vsako leto. Letos smo ga organizirali v Slovenski Bistrici, kjer imamo zelo dejavno Pohorsko društvo generala Maistra, ki ga vodi uspešni predstavnik Božidar Zorjan. Prepričan sem, da bo proslava in tabor članov vseh naših društev odmevno sporočilo in vabilo vsem Slovencem, da bodo ponosni na svojo identiteto, ki jo izražamo tudi skvalitetnim kolektivnim petjem slovenske himne in okrasitvijo naših domov s slovenskimi zastavami. Praznovanje v Slovenski Bistrici bo še posebno slovesno, ker bo slavnostni govornik predsednik Republike dr. Danilo Turk, ki je sicer tudi naš dejavni član. Proslava bo še posebej imela javni odmev, saj je organiziran direktni radijski in televizijski prenos.

Toda Dvadni pred osrednjo proslavo bomo skupaj z občino Kamnik podelili Maistrova priznanja. Letos bomo priznanje podelili Rudiju Vovku, odvetniku iz Celovca, ki si je več let prizadeval za priznanje narodnostnih pravic naših sonarodnjakov na Koroškem in v tem tudi uspel. Priznanje pa bo dobil tudi predsednik Društva general Maistra Kamnik Niko Pintarič, ki je društvo tudi ustanovil in ga več let uspešno vodil. Podelili pa ga bomo tudi Gasilskemu društvu UNEC, ki spremlja Maistrovo sporočilnost še iz časa, ko je general Maister živel na Uncu, kjer je tudi umrl.

Proslavljanje Dneva generala Maistra bo tudi v naših društevih, šolah, posebno pa v Kamniku, kjer imajo občinski praznik in v Mariboru, seveda pa tudi v Ljubljani, kjer bodo položili vence skupaj z Mestno Občino Ljubljana pred kolodvorom in s Slovensko vojsko pred MORS-om.

Dogajanje in delovanje članov društev kažejo, da smo upravičeno dobili status društva, ki deluje v javnem interesu na področju obrambe, kulture, šolstva ter še posebej od Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ki nam je končno tudi z dodelitvijo finančnih sredstev priznalo naše prizadevanje za utrjevanje domoljubja, kar bo tudi v bodoče naše poslanstvo. V svoje vrste bomo povabili vse, posebno mlade, ki čutijo pomen domoljubnega delovanja in sprejemajo sporočilnost generala Maistra in njegovih borcev.

Spominska priznanja generala Rudolfa Maistra

Nikolaj Pinterič

Nikolaj Pinterič, univ. dipl. ing. rud. je bil rojen 27. 3. 1936 v Trbovljah. Leta 1962 je diplomiral na rudarski fakulteti Univerze v Ljubljani. Kot inženir rudarstva je bil zaposlen v zasavskih premogovnikih, Rudniku kaolina Črna, Komunalnem podjetju Domžale in v Geološkem zavodu v Ljubljani. Del svojih delovnih nalog pa je namenil tudi krepitvi teritorialne obrambe na Kamniškem.

Že kot dijak je vzljubil slovensko pesem in sodeloval v različnih pevskih zborih, med drugim tudi v trboveljski Zarji, sedaj že preko tri desetletja poje v moškem pevskem zboru DPD Solidarnost. Za svoje dolgoletno pevsko udejstvovanje je prejel tudi zlato Galusovo značko.

Kot predsednik iniciativnega odbora je sodeloval pri ustanovitvi podružnice ljubljanskega Društva general Maister v Kamniku, ki je 21. aprila 2005 na občnem zboru prerasla v samostojno Društvo general Maister Kamnik. 15. septembra istega leta pa se je DGM Kamnik kot ustanovni član skupaj z Društvom generala Maistra Ljubljana in Zgornje-savinjskim društvom generala Maistra (Ljubno ob Savinji) povežalo v Zvezo društev generala Maistra v Ljubljani.

Nikolaj Pinterič Društvo general Maister kot predsednik vodi že sedmo leto.

V tem času je društvo, ki šteje danes 110 članov, pomembno prispevalo k ohranjanju in nadaljevanju Maistrovega domoljubnega izročila v njegovem rojstnem mestu. Še posebno aktivno je društvo na prireditvah ob občinskem prazniku občine Kamnik, 29. marca, ki ga občina praznuje v počastitev rojstnega dne Rudolfa Maistra in ob državnem prazniku dnevu Rudolfa Maistra – 23. novembru.

Od leta 2006 vsako leto organizira Maistrov pohod od Maistrovega spomenika mimo njegove rojstne hiše na Veliko špico nad Kamnikom. Na pohodu vsako leto sodeluje več mladih iz kamniških šol. Društvo je sodelovalo tudi pri postavitvi razstav o bojih za severno mejo 1918 – 1919 in osamosvojitvene vojne, organiziralo je več predavanj in sodelovalo pri izvedbi kviza o Rudolfu Maistru na ŠCRM. V tem smislu tudi uspešno sodeluje z ostalimi veteranskimi in domoljubnimi društvi v občini. Poleg tega se člani društva udeležujejo vsakoletnih srečanj članov domoljubnih društev Rudolfa Maistra in Franja Malgaja, v Mariboru, Radgoni, Ptuj, na Ravnah na Koroškem ...

Letos je društvo za svoje člane pripravilo srečanje in ogled kamniških zgodovinskih znamenitosti v starem Kamniku od Maistrovega spomenika do njegove rojstne hiše pod strokovnim vodstvom vodiča.

Kot dolgoletni pevec Solidarnosti si Nikolaj Pinterič prizadeva tudi za uspešno izvedbo vsakoletne podoknice pred Maistrovo rojstno hišo ob njegovem rojstnem dnevu.

(pripravil Franc Svetelj)

Rudí Vouk

Ime odvetnika Rudija Vouka bo z zlatimi črkami zapisano v topografsko zgodovino koroških Slovencev. Celo desetletje je vodil svojevrstno pravno bitko, na avstrijsko ustavno sodišče je vložil nad dvajset ustavnih pritožb, vztrajno je zahteval dvojezične krajevne napise v stoletnih koroških prestolnicah, kot so Dobrla vas, Škocjan, Železna Kapla in v večini primerov tudi uspel.

Leta 2001 je Vouk s pomočjo neplačane položnice za prekoračitev hitrosti dosegel zgodovinsko zmago v boju za vidno dvojezičnost na Koroškem. Ustavno sodišče Avstrije je po njegovi pritožbi razveljavilo klavzulo v Zakonu o narodnih skupinah in dele Uredbe o dvojezični topografiji na Koroškem in odločilo, da za dvojezične krajevne napise zadostuje 10 % slovenskega prebi-

valstva skozi daljše obdobje. Istočasno je Ustavno sodišče razveljavilo enojezično krajevno tablo v Škocjanu, po Voukovi pritožbi pa konec leta 2005 še enkrat potrdilo to razsodbo in razveljavilo kot neustavne še enojezične krajevne napise v Pliberku in Drveši vasi.

Vouk je trmasto vztrajal v pravičnem ustavnem uporu in letos dobil

stoodstotno zadoščenje. Deželna vlada v Celovcu se je znašla v Voukovi ustavno-pravni zanki, iz katere je vodila samo ena pot, namreč pričetek topografskih pogajanj, ki so končno privedle do postavitve 71-tih novih dvojezičnih krajevnih tabel na južnem Koroškem. Topografski kompromis je zgodovinski dosežek, vendar ga brez Rudija Vouka in njegove ustavne borbe nikoli ne bi bilo. Zato mu gre vse priznanje in pomembno mesto v novejši zgodovini koroških Slovencev.

Mag. Rudi Vouk je bil rojen 1965 v Celovcu, doma pa je iz Dobrle vasi v Podjuni. Po maturi na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu je nadaljeval študij prava na Dunaju. Po študiju je delal kot pripravnik v odvetniški pisarni Grilc v Celovcu, od leta 1997 dalje je samostojen odvetnik v tej pisarni.

Od leta 1991 aktivno deluje v Enotni listi, stranki koroških Slovencev. Od 1995 dalje je občinski odbornik Enotne liste v Dobrli vasi. Pod njegovim vodstvom je na volitvah 1997 Enotna lista prvič dosegla mesto v občinskem predstojništvu.

V letih 1999–2000 je bil predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev. V tem kratkem obdobju je dosegel uskladitev vseh organizacij, ki predstavljajo slovensko manjšino na Koroškem. Od leta 2003 naprej je podpredsednik Narodnega sveta koroških Slovencev

(pripravil Vladimir Ovnič)

Dosedanji prejemniki priznanj

Prva spominska priznanja Rudolfa Maistra je na svojo pobudo podelila občina Maribor leta 2004, prejeli pa so jih **mag. Milan Lovrenčič**, **dr. Bruno Hartman** iz Maribora in general **Jože Berce**.

Leta 2005 sta **Mestna občina Maribor** (20. januarja 2005) in **Zveza društev general Maister** (15. septembra 2005) sprejeli **Pravilnik o spominskem priznanju generala Rudolfa Maistra**. Na podlagi tega pravilnika sta 23. novembra 2005 (na državni praznik Dan Rudolfa Maistra) župan Mestne občine Maribor in Zveza društev general Maister za večletno delo oziroma za izjemne zasluge pri ohranjanju spomina in veličine generala Rudolfa Maistra podelila tri priznanja, kolikor jih je določal pravilnik. Prejeli pa so jih **Milan Kučan**, **Aleš Arih** iz Maribora in **dr. Nikolaj Sandnikar** iz Kamnika.

Leta **2006** so spominska priznanja Rudolfa Maistra prejeli **nadškof dr. Alojzij Šuštar**, **dr. France Bučar** in **Lojze Penič** iz Maribora..

Leta 2007 zaradi odstopa Mestne občine Maribor od dogovora o podeljevanju priznanj priznanja niso bila podeljena.

8. maja 2008 sta **Zveza društev general Maister** in **Občina Kamnik** sklenili Dogovor o podeljevanju spominskega priznanja generala Rudolfa Maistra. Na podlagi tega dogovora se spominsko priznanje podeljuje posameznikom in pravnim osebam za večletno delo oziroma izjemne zasluge pri ohranjanju spomina, sporočilnosti in veličine generala Rudolfa Maistra ter njegovih borcev. Priznanje se lahko podeli tudi osebam, ki so s svojim delom na področju domoljubne vzgoje in izobraževanja, znanosti, kul-

K listini o priznanju sodi tudi kipec Rudolfa Maistra, delo kiparja Mihe Kača iz Kamnika

ture, obrambnih dejavnosti ali na drugih področjih javnega delovanja, povezanega z nastankom slovenske države, vidno pripomogle pri ohranjanju spomina na generala Rudolfa Maistra. Spominsko priznanje se lahko podeli tudi osebam, ki so s svojim delom pomembno prispevale k utrjevanju domoljubja in domovinske pripadnosti.

Zveza DGM in župan občine Kamnik imenujeta po dva člana odbora, ki skupaj s še enim predhodnim prejemnikom tega priznanja med prispelimi predlogi do konca meseca septembra izbere in predlaga največ tri prejemnike priznanja za tekoče leto. Spominsko priznanje izročita prejemnikom na slovesnosti, vezani na državni praznik, 23. november – dan Rudolfa Maistra, predsednik ZDGM in župan občine Kamnik.

Leta **2008** so spominska priznanja na slovesnosti v Kamniku ob dnevu Rudolfa Maistra prejeli: **Mitja Šipek** iz Kotelja na Koroškem, **Iztok Podkrižnik** iz Ljubnega ob Savinji in **Gimnazija Rudolfa Maistra Kamnik**.

Leta **2009** so bila spominska priznanja v Kamniku podeljena **Tonetu Kropušku** iz Maribora, **Jožetu Tišlerju** z Unca in **Gimnaziji Franca Miklošiča Ljutomer**.

Leta **2010** pa sta spominsko priznanje Rudolfa Maistra prejela **prof. dr. Dragan Potočnik** iz Maribora in **Milan Bolkovič** iz Ljutomera.

Prostovoljno gasilsko društvo Unec

Imenovano društvo je bilo poleg Podružnične šole Rudolfa Maistra Unec glavni nosilec negovanja spomina na generala Maistra in njegove borce. Ob generalovi smrti na Uncu leta 1934 so se gasilci svečano poslovili od generala. Po 2. svetovni vojni sta PGD in šola ob jubilejih rojstva in smrti izvedla več odmevnih kulturnih prireditev v njegov spomin in organizirala srečanja z Maistrovimi borci. Tako v tem delu Notranjske general Maister ni bil nikoli zamolčan.

PGD Unec je pred gasilskim domom postavilo doprsni kip Rudolfa Maistra, delo kiparja Pirnata in spominsko obeležje Maistrovim borcem Notranjske. Po Rudolfu Maistru se imenuje tudi dvorana v gasilskem domu, v kateri je stalna razstava o življenju in delu našega generala in pesnika.

Tudi ob poimenovanju podružnične osnovne šole po Rudolfu Maistru je

PGD skupaj z notranjskim domoljubnim društvom general Maister odigralo pomembno vlogo.

V vseh letih delovanja našega društva aktivno sodelujemo s PGD Unec in skupno organiziramo prireditve, kot so: Maistrovi večeri, Maistrov pohod in tek, spominske sveča-

nosti ob obletnicah rojstva, smrti in dnevu Rudolfa Maistra ... PGD Unec samostojno organizira Maistrov memorial, tekmovanje mladinskih ekip v gasilskih veščinah, ki je vsako leto množično obiskano. Na memorialu sodelujejo ekipe iz širše regije.

(Pripravil: Arne Kozina)

Govor dr. Matjaža Kmecla na vseslovenskem zborovanju za mir ob mednarodnem dnevu miru

Cerje 17. septembra 2011

Naš skupni dom Zemlja je v predpotresnem stanju, bi rekli seizmologji, na robu rušilnih dogodkov. Mogočne gmote vojaške, gospodarske in politične moči se vedno bolj vztrajno in brezobzirno rinejo ena v drugo: ameriška, vzhodnoazijska, južnoazijska, evropska, južnoameriška. Kapital, ki mu je za človeško srečo figo mar, izčrpava bržkone zadnje velike rezerve, ki jih hrani naš planet. Približno tako kot naši 'tajkuni': ne brigajo jih prihodnje generacije; zdaj celo to ne, ali bo človeštvo obstalo in kako bo obstalo. Prastara modrost ve, da je za vsakogar na koncu dovolj dva metra zemlje in da ničesar ne nesemo s seboj. Toda tajkunski kapital je tako slep od pogoltnosti,

da ne vidi niti pedi pred seboj, kaj šele do svojega konca. In kar je bolj žalostno, neskončno bolj nevarno, ne vidi do konca človeštva in našega skupnega zelenega doma Zemlje. Zanj je trenutek sladkega pohlepa in profita neprimerno bolj pomemben od vse modrosti tega sveta: naj si ga doživi in prigrabi v Amazoniji ali na poljih Afganistana, v Mehiškem zalivu ali v severnih morjih s pomori kitov. Ne vidi končnosti vsega, kar nam je na voljo. In če mu je kaj v napoto, to uniči; neusmiljeno pobije, kot da bi s tem ukinil tudi končnost.

Rekli boste, po slovensko: Kaj pa naj pri tem mi, tako majhni in neboljše-ni? Obremenjeni z najbolj žalostno samopodobo, ki jo z vsesplošnim

trudom delamo iz dneva v dan še bolj povaljano in zoprno. Vztrajno in zagrizeno si dopovedujemo, da smo najbolj zanikrn, goljufiv, pokvarjen in nagnit narod na svetu – ki živi v samih aferah, potvorbah in škandalih; in je že kar nevarnost za Evropo in ves svet. Toda, ljudje božji, ali nismo imeli v zgodovini mož, ki so nas rotili s klici 'Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti' in 'Le hlapci cvilijo ponižno kakor psi'. Ali nismo imeli maistrovcev, tigrovskih idealistov, partizanske vojske, ki je bila narodnoosvobodilna in protifašistična, še preden se je nadeduti zahodni Evropi sploh sanjalo o nevarnosti nacifašizma? Ali nismo imeli prvega parlamenta v okupira-

ni Evropi – kočevskega zbora slovenskih odposlancev, ki je pravično oznanil našo Primorsko za slovensko; prve pesniške zbirke odpora – primorskega rojaka po rojstvu Matjeja Bora? Ali nismo imeli že zdavnaj prej ustoličevanja slovensko-karantanskih vojvod kot praobrazca predmoderne demokratične institucije? Ali nismo imeli 1991 in že tudi prej množice ponosnih, hrabrih mož in žena, ki so v slogu stare uporniške pesmi 'Mi pa nismo se uklonili njih podivjani sili' rekli: »Želeli smo živeti z vami kot bratje, če pa mislite, da nas boste imeli v nedogled za hlapčiče in cunje, potem pač 'zbogom' in gremo na svoje, naj stane, kar hoče. Vse ima svoje meje!«

Spomin na vse te prvorce slovenske svobode govori o čisto drugačni podobi slovenstva: samozavestni, pogumni, polni visokih vrednot. Dodajmo za današnji dan: Vsi smo delali to državo, našo ljubo državico, tudi tista dva, ki sta bila najbolj skregana; zdaj smo zanjo prav tako vsi odgovorni, tudi tista dva, ki sta še naprej najbolj skregana. In velja isto kot za svetovni mir: Vsi smo zanj odgovorni, veliki in majhni. Velja stara zdravniška izkušnja, da je organizem toliko vreden, kolikor je vreden njegov najšibkejši del, locus minoris resistentiae; ali pa po prometno: konvoj je toliko hiter kot najpočasnejša ladja v njem. Celota smo: narod in svet. Poglejte, Grčija, ki ni velesila ne po gospodarstvu ne po vojski, utegne zrušiti celotno evropsko unijo in še prej evro.

In kakor nimamo nobene druge Slovenije, kot to, ki so jo znali in zmogli ohraniti rodovi pred nami skozi najbolj viharna stoletja v najbolj krvavem prostoru, nimamo nobene druge, rezervne Zemlje. Bogati domišljavci so sicer za hip pomislili, da bi se jo dalo kje v veselju še poiskati, tako da bi se nanjo preselila nekaj stoglava zemeljska elita, potem pa so hitro dognali, da bi bil prevoz predrag in da je bolje denar porabiti za pobiranje tistega dela človeštva,

ki želi živeti svobodno in po svoje. Tako je to: kot da ta naša zelena zemlja ni naš skupni dom in kot da je življenje v miru najslabša stvar na svetu.

Zdaj pa po profesorsko: 'Mir' pomeni v stari slovenščini/slovanščini isto kot nam 'svet', življenjski prostor, svetel in dober; 'mir' še precej dlje nazaj je kot beseda pomenil 'dober, ljub, prijazen'. 'Mir' je torej 'dober, prijazen, ljubezniv' in sončno svetel prostor življenja, nam sporoča jezik. Obvaruje pa ga lahko, kot govori naša, slovenska izkušnja, samo samozavestno in pogumno človeštvo, ki bo znalo izmed sebe nagnati vse 'Lehmannove brate' in sploh vse, ki ne mislijo v dobro mnogo milijardne človeške skupnosti in njenega zelenega doma Zemlje.

Isto velja za nas Slovence. Imamo sijajno tradicijo, o njej govori tudi ta spomenik, pri katerem smo se danes kot zborovalci za mir zbrali. Samo sledimo ji! Nikoli nismo sovražili drugih samo zato, ker so bili drugi. Če pa je kdo stegnil roko po nas, jih je pač dobil po prstih. Tako je to in verjemimo v mir, verjemimo v prijazno prihodnost, vsega tega sveta, v katerem nam je usoda namenila življenje, in te naše vsem ljube države Slovenije, ki kljub vsemu hrupu svojim ljudem ni najslabša mati na svetu.

Naj za konec pozdravim s starim partizanskim pozdravom: Smrt fašizmu, svoboda narodu! Pozdravim zato, ker fašizem ni nikoli prinesel nič dobrega, svoboda pa vedno.

Domoljubnost kot etična vrednota

Karel Bedernjak

V času etičnega liberalizma, subjektivizma in relativizma je težko govoriti o vsesplošnih in za vse obvezujočih etičnih normah. Če ima vsak svojo resnico, če se vsak lahko odloča po svojem osebnem mnenju, potem ne moremo razmišljati o nekih vrednotah, ki bi nas vse zavezovale. Pa vendar si upam reči, da je domoljubnost zelo potrebna in objektivna vrednota, za katero se spleča in se je potrebno potruditi in razvijati v splošni državljanski vzgoji. Po moje je treba najprej opozoriti na nekatere ovire in težave, ki onemogočajo pospeševanje domoljubnosti kot vrednote:

- sodobnik ne zna in ne more več živeti,
- živimo v takšni naglici, da je človek moral uiti samemu sebi,
- družba nas je iztrgala iz notranjega jaza, moramo živeti zunaj sebe,
- ni pogojev, da bi ohranili in razvili svojo identiteto,
- človekovo življenje se spreminja v oder, nastop,
- potrošniška družba nas uči prodajati, ne pa ohranjati, skoraj že prodajamo sebe,
- ekonomski profit je nad vse,

- še vedno smo obremenjeni s sadovi komunistične ideologije, po kateri je bilo edino pomembno pripadati partiji, ne pa narodu, še danes je za nekatere pripadnike leve opcije narodnost nevarna, ker se po njihovem lahko izrodi v nacionalizem,
- globalizacije življenja in s tem povezana multikulturalnost.

Domovina, kaj si ?

Domovina je dežela, v kateri se je nekdo rodil ali pa si jo je pridobil s svojim bivanjem. To je temeljna in bistvena dobrina, ki jo vsak narod v globini živo izkusi. Preprostem človeku je največ, kar mu svet more dati. Iz domovine črpa moč, življenjski sok in pomeni mu vir mnogih navdihov in doživetij.

Domovino določajo in oblikujejo naravni, družbeni, materialni, duhovni in kulturni elementi. To je dežela, v kateri se razvija, utrjuje in oblikuje človeška eksistenca posameznika in družbe. Človek se rodi v določenem okolju, ki mu omogoča odnose z drugimi: s starši, brati in sestrami, sorodniki, sosedi, sodelavci in prijatelji. To okolje se s svojimi odnosi vsadi v njegovo notranjost in ga zaznamuje kot osebnost. Zato se vsakdo na nek

način odraža v svoji govorici, vedenju in drži tistega, kar ga obdaja. Tu se človek prebujata, zori in razvija v določeno bolj ali manj zdravo osebnost. Z leti se v človekovo notranjost vžraščajo naravne in ustvarjene prvine. Znano je, da tudi relief pokrajine vpliva na človekov značaj. Panonska ravnica pogojuje melanholičen značaj prekmurskega človeka (pesmi V. Kreslina). Z domovino so povezane hiše, podobe mesta, vasi, spomeniki, gore, gozdovi, polja in reke. Vse to je domovina. In to objektivno okolje postaja vedno bolj prisotno v zavesti človeške osebe.

Cankar je o Sloveniji zapisal: »O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in rekel: 'Tod bodo živeli veseli ljudje' /.../ Skopo je meril lepoto, ko jo je trosil po zemlji od vzhoda do zahoda /.../ Nazadnje mu je ostalo polno prgišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani.«

Toda domovine ne predstavlja samo pokrajina, ampak tudi duhovna kultura. Slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. To je slovenski človek, ki pa se danes lahko pod vplivom tujih narodov spreminja ali se odtuja sam sebi. Človeku, ki je zakoreninjen v svoji zemlji ali v svojem narodu, je domovina simbol in povzetek vsega, kar je v njem in kar ima pri njem svojo vrednost. Z izgubo domovine človek lahko zgubi sam sebe, svojo identiteto in svojo smer in tudi smisel svojega življenja. To izgubo bolj doživlja tisti, ki je bolj povezan s pokrajino, zemljo ali gozdovi. Za intelektualca izguba domovine običajno ni tako usodna.

Seveda v industrijski družbi domovina dobiva svojstven značaj in pomen. V njej je veliko mobilnosti, vedno več je ljudi, ki zgubljajo svojo domovino in je tudi tako več ne pogrešajo. Vendar psihologi ugotavljajo, da izguba domovine zapušča v človekovi psihi

nedobre posledice. Nenehna gibljivost v človeku ruši temelje, na kateri gradi svojo gotovost in varnost. Zato danes mnogi spet iščejo svojo zgubljeno domovino (npr. Judje). Težko, da bi tujina tako mogla pristno oblikovati človeka kakor prava domovina ali vsaj dajati to, kar mu drugi ne daje.

V moderni družbi je ustvarjalnost večja, prav tako razgledanost in poznavanja širšega sveta, vendar domovine vse to ne more nadomestiti. Človek ima pravico do domovine, nihče je ne sme odvzeti za nobeno ceno. Največja kazen je, če je nekdo izgnan iz svoje domovine. Ob tem pomislimo na Slovence, ki so morali med vojno in po vojni bežati v tujino. In vendar so prav ti ohranili močno narodno zavest. Imeti domovino, živeti in bivati v domovini, domovine se veseliti; to je človekova pravica in tudi potreba. Biti v domovini je zahteva naravne in krščanske antropologije.

Slovenskega človeka je zaznamovala domovina. Naše izseljenci in zdomci so po svetu veljali za pridne delavce. Kdo jih je oblikoval, če ne življenjski boj za vsakdanji kruh v preteklosti Slovenije.

Domoljubje je moralna vrednota

V preteklosti smo Slovenci imeli velike domoljube in rodoljube. Imamo jih tudi danes. Imamo veliko literarnih del, ki opisujejo in občudujejo našo domovino. O tem bi lahko veliko govorili, vendar to ni moj namen. Zanje moramo biti hvaležni in njihov pomen si moramo ponovno poklicati v hvaležen spomin, kajti dolgujemo jim veliko; vsem, ki so živeli v prvem obdobju naše slovenske zgodovine, pa tudi tistim, ki so na pravi, pošteni in nič konformističen način veliko storili in žrtvovali za samostojno Slovenijo. Ne pozabimo, da vsaka beseda in nastop še ni znamenje močnega domoljubja. Večkrat se lahko za tem skriva lastna ambicija in konformizem, ki išče lastne interese in svoj renome. Takih rodoljubov smo imeli in jih še imamo. Vendar jih ne moremo preveč občudovati. Nekateri pripadniki prejšnjega režima so se in se še

danes predstavljajo kot veliki domoljubi, čeprav je znano, da jim ni šlo vedno za našo domovino in našega človeka, ampak za oblast in režim, ki naj bi vladal slovenskemu narodu.

Ob priključitvi Prekmurja k Jugoslaviji in pozneje ob osamosvojitvi Slovenije so nastopili resnični in pogumni rodoljubi, ki jim ni šlo za osebne ali ideološke interese. Prav zato so veliko dosegli. V času priključitve Prekmurja k Jugoslaviji so bili potrebni pogumni in odločilni tudi vojaški posegi, vendar je bila najbolj pomembna narodna zavest in pravo domoljubje. Prekmurci žal nimamo vedno dovolj samozavesti, saj za nas še posebej velja: Sosedov kruh je boljši. Več veljaš, če prestopiš prag svojega doma.

Kaj pomeni domoljubje? Domoljubje pomeni ljubezen do domovine, doma in vsega, kar je s tem povezano. Domoljub ljubi, varuje in ohranja vse, kar je povezano z domovino. To pomeni ljubi kraj, pokrajino, gore in reke, domove in ceste. Ljubi tudi njene prebivalce. Pozna in ohranja njeno kulturo, materialno in duhovno. Domoljubje pomeni tudi ceniti in poznati njeno umetnost, v kateri se je izražal duh človeka, ki spada v to domovino. Domoljub goji in pospešuje tudi domovinske pesmi. Med vojno so pospeševali partizanske pesmi, domovinske so med vojno in po vojni nekoliko zamrle. Danes bi mnogi raje slišali angleške in južnoameriške, samo da ne bo naša domača. Žal!

Domoljubje je za naše velikane pomenilo predvsem moralno moč, s katero so lahko marsikaj žrtvovali in celo tvegali svoje življenje. Smrtnih obsodb so bili deležni mnogi naši rodoljubni Slovenci. Preveč bi bilo govoriti, če bi omenjali vse, kar so zmogli naši veliki rodoljubi iz ljubezni do našega naroda. Pomislimo samo na našega J. Klekla st. in Jožefa Godino. Za njih je bilo delo, žrtev in tveganje življenja za svoj narod moralna zaveza. J. Godina je celo pripadnost slovenskemu narodu jemal kot božji dar. Domovina je vsakemu dana kot dar, katerega si on ni zaslužil. Zato ima vsak tudi pravico do te domovine, hkrati je njegova dolžnost in odgovornost, da to domovino varuje zase, za druge in za naslednike.

Kdor hoče ostati sam sebi zvest in ohraniti svojo narodno identiteto, se ne sme odreči dobrinam, ki jih nudi domovina. Vsak velik Slovenec se zaveda vseh globin in dobrin, ki mu jih daje domovina, ki ji pripada. Zato smo vsi poklicani, da storimo vsak po svojih močeh kar največ za svoj dom, domovino in blagor slovenskega naroda. To ni samo dolžnost političnih in gospodarskih voditeljev, ampak vseh pripadnikov nekega naroda, konkretno slovenskega. Zato je tudi potrebno najprej odkrivati, iskati, prebujati, varovati in razvijati talente, ki jih ima vsak narod. Ob tem se ne smemo spomniti, koliko duhovnih in intelektualnih velikanov je moralo po krivici

Kdo je ta, ki tamle sedi na konju?

Različni smo ljudje in različna so tudi naša življenja. Nekomu je vsak trenutek potrebna visoka stopnja zavedanja, da je zanj še kako pomembna osebnostna duhovna rast ter vsakodnevno delovno dokazovanje, da je sposoben udejaniti tisto, kar si je postavil za svoj cilj: na delovnem mestu in v življenju nasploh.

Ti ljudje, ki jih je manj kot polovica po presoji mnogih, se kmalu le posamično zavedajo, da smo narod na velikem prepihu, zato precejšen del svojih miselnih zmogljivosti namenjamo tudi skrbi ali vsaj premisleku o tem, kaj nam je sto-

riti tudi kot narodu. Znašli smo se v mišnici razmer, ki so posledica strahpoti lastnih ravnanj in tudi svetovnih, globalnih dogajanj. Ti ljudje vedo, da ni poti iz strahotnih vsakršnih zagat, če ne bomo v etičnem smislu našli rešitev in skupne svetlobe na poti v prihodnost. Le z njo bomo mogli obstati tudi vnaprej.

Drugim pač je vseeno, čisto vseeno, in tudi premišljujejo ne o tem, kar se duhovnega dogaja. Misel na duhovnost jim je tuja, saj so jim gmotnost, predmetnost in porabništvo osnovno izhodišče vsega, zaradi česar živijo, v vsem tem pa je zanje skrit tudi smisel, zaradi katerega živijo.

Ob tem pa oboji – prvi in drugi – vedel živijo zase in iz sebe, saj se misel na skupno, slovensko usodo niti slučajno ne naseli tam, kjer v senci naše splošne skupne brezbržnosti medlijo naši narodovi interesi.

Tako je in taki smo!

Da smo imeli človeka – generala Rudolfa Maistra – ki je hotel, zmogel in znal v sebi izčistiti misel o prednostnem. To prednostno je našel v skupnem, narodnem, slovenskem, v ohranitvi slovenskega nacionalnega ozemlja.

Ta misel, ki jo je kasneje nadgradil z operativnimi dejanji vojaka – gene-

rala v časih, ko smo natanko takega človeka potrebovali, ga je v slovenski zavesti nepolnih 100 let pozneje oblikovala v imenitnika, kakršnih Slovenci pravzaprav nimamo.

Karkoli se je z njim dogajalo na njegovi poti človeka, pesnika, vojaka, vse je bilo zaznamovano z dejanji časti, ki naj bi krasili častnika, kar je Maister seveda bil.

Bil je načelen človek nezlomljive pokončnosti, narodne trdnosti, občutljive pesniške nature z vsem tistim v sebi, kar mu med nami postavlja brezčasnost njegovega življenja. To življenje more biti in je lahko svetilnik

slovenskega zavedanja za vse čase. Temu človeku želimo z našo revijo slediti tudi mi.

Pa bi Slovenci ne bili Slovenci, če ne bi celo takega človeka potisnili v pozabo, v podcenjujočem pogledovanju na njegova dejanja in v marginaliziranju vsega, kar nam je zapustil v duhovnem smislu in izročilu – v njegovem času prodorne vojaške doktrine.

Med Slovenci tačas: med mladimi, ki jim šola o njem ne daje dovolj vednosti, in onimi, ki v šoli nismo dobili prav nobenih podatkov o njem, se zdi, da je bila dovolj postavitvev dveh

spomenikov v prestolnici. Ali je bila ta postavitvev res dovolj?

Svet se v novih časih vrti naprej. Gruče, trume ljudi hitijo mimo obeh spomenikov, ne da bi večina vedela, kdo je konjenik, ki ga gledamo na konju pred obrambnim ministrstvom in pred železniško postajo v Ljubljani. In ob vsem tem sem slišal pred časom pogovor dveh mladih ljudi, od katerih je eden dvignil obraz proti možu na konju:

» Kdo je ta, ki sedi tamle zgoraj na konju?«

Matjaž Brojan

POHORSKO DRUŠTVO
"GENERAL MAISTER"

Zveza društev
"GENERAL MAISTER"

OBČINA
SLOVENSKA BISTRICA

POHORSKO DRUŠTVO "GENERAL MAISTER"
Predsednik Božidar ZORJAN

Zveza društev "GENERAL MAISTER"
Predsednik mag. Milan LOVRENČIČ

OBČINA SLOVENSKA BISTRICA
Župan dr. Ivan ŽAGAR

V sredo, 23. novembra 2011, ob 17.30

V A B I M O

na osrednjo slovensko slovesnost
ob dnevu Rudolfa Maistra.

Slovesnost bo v Srednji šoli v Slovenski Bistrici.

Slavnostni govornik bo predsednik Republike Slovenije, dr. Danilo TÜRK.

iti v smrt. Za mnoge talente smo prikrajšani zaradi neke ideologije.

Kako naj razvijamo domoljubje?

Pravi domoljub se bo potrudil, da bo najprej dobro spoznal svojo domovino. Slovenija ima toliko naravnih in kulturnih lepote, da se sami navadno tega niti ne zavedamo. Tujci znajo občudovati našo lepo deželo. Najprej je treba videti in potem občudovati. Zdi se, da se mnogi bolj potrudijo, da spoznajo tuje dežele kot svojo. Ob tem pa moramo dodati, da ni dovolj za razvoj domoljubne države, da vidimo in o tem govorimo. Slovenec s tekanjem in drvenjem sem in tja ne bo mogel razviti pravega domoljubja. Človek se mora ustaviti, občudovati in gledati predvsem s srcem. Srce potrebuje več časa. Domovina bi morala postati del naše notranjosti, ki pa naj bi se odražala tudi navzven. Materialna in kulturna domovina se mora vgraditi v naš notranji svet, mora postati del našega jaza.

Kdor se hoče navzeti slovenske domovinske kulture, mora mnogo in dalj časa poslušati ter slišano besedo ponoviti. Zvok in melodija, melos slovenskega človeka naj prevzame našo notranjost. Tudi slovensko pesem mora poslušati ne le z ušesi, ampak tudi s srcem. Srce ob poslušanju slovenske melodije postane mehkejšo, bolj odprto za vse lepo in resnično. Dokler se domovina in njena kultura ne bo zgodila v naših srcih, pravega domoljubja ne bo. Sama informacija je odločno premalo. Veliko več je izkustvo in doživetje lepega, ki ga ponuja slovenska domovina.

Če hočemo dovolj in odgovorno ljubiti svoj dom in svoj narod, ju moramo poznati v vsej njuni časovni razsežnosti. Zato se bo domoljubni človek zanimal in poznal tako preteklost kakor sedanjost in prihodnost. Rodoljub bo v skrbeh, kaj bo v prihodnosti z njegovim narodom, če oblikuje sedanjost brezperspektivno. Sedanjost naj zagotavlja dobro prihodnost. Zato pa se od pravega domoljuba pričakuje primerna modrost, ki se ozira nazaj in naprej, na

levo in desno, na sebe in na druge, ki se zmore razviti tako v mladem kakor starejšem človeku. Domoljubnost je vrlina, ki naj bi bila aktivno navzoča v celotnem človekovem življenju.

Vsi smo dolžni graditi narodno zavest in odgovornost do domovine. Zdi se mi, da se današnje slovensko izobraževanje in vzgoja premalo uspešno trudita za to krepko. Razumske informacije o prednosti naše domovine in kulture so premalo. Z očmi gledati in z razumom razumeti je premalo. Potrebno je gledati, opazovati in poslušati s srcem in predvsem z ljubeznijo, ki bolje vidi in vidi bistvo, kakor bi rekel mali princ. Informacija ostaja zgoraj, na površju, potrebno bo odpreti globino srca. Srcu dovolimo, da nas slovenska pokrajina, umetnost, pesem, kultura in govornica prevzamejo.

Kdor zares ljubi, ljubi v celoti ne glede na pozitivne ali negativne lastnosti človeka ali naroda. Ko razmišljamo o dolžnem domoljubju, ne smemo pozabiti, da je v tej domovini lahko prisotno tudi precej negativnega. Za slabo ne kaže biti slep, pač pa je treba iz ljubezni do naroda vse podvzeti, da se to negativno odstrani in ustvari pošteno, dobro in pravično. Moralne pomanjkljivosti, ki se danes v posebni meri javljajo v našem narodu, so vedno nevarne, ker same po sebi povzročajo razkroj vseh vrednot, tudi narodnih. Samo lepo srce bo ohranjalo in varovalo lepo domovino in dober narod. Samo po naši

zaslugi bo ostala takšna.

Razmišljanje o naši slovenski domoljubnosti naj nas vse spodbudi, da storimo čim več in čim bolje za našo domovino in narod. Danes tudi mi pripravljamo in gradimo slovensko narodno prihodnost.

Kaj storiti za domoljubje slovenskega človeka?

Premalo je razmišljati o domoljubju, če si ne predstavimo konkretnih nalog. Domoljubje se nanaša na domovino, dom, pokrajino, geografske prednosti dežele, narodno kulturo, umetnost, jezik, na vse, kar je povezano z narodom in njegovo deželo.

Glede na vse te dobrine moramo izpostaviti vsaj nekatere konkretne naloge:

- spoznati in priznati vse lepote naše dežele in prednosti naroda,
- ovrednotiti in oceniti vse dejavnike, ki oblikujejo domovino,
- poznati narodovo kulturo, umetnost, predvsem pa jezik,
- poznati narodovo preteklost, sedanjost in prihodnost,
- seznaniti se z njegovimi odlikami in pomanjkljivostmi,
- vse pogledati in oceniti s srcem, zato občudovati,
- odgovorno snovati in graditi narodovo prihodnost
- več storiti za narodovo moralno prenavo,
- gojiti in ohranjati ljubezen do maternega jezika.

Državni praznik naj ne bo samo šole prost dan

Mag. Janez Damjan, Darja Vidovič, Dušan Vodeb

Velika večina mladih pozna glavne slovenske praznike in v lanski raziskavi o odnosu dijakov do družbe, države in državljanstva jih je kar 89% izbralo pravičen odgovor na vprašanje »Kdaj praznujemo dan državnosti«. Mirno lahko tudi trdimo, da se mladi in starejši veselijo državnih praznikov, saj jim na ta dan ni potrebno v šolo ali službo. A kako doseči da bodo državni prazniki tudi priložnost za razvoj domoljubja, za zahvalo tistim, ki so omogočili brezskrbno praznovanje in za spodbudo, da vsi prispevamo k boljšemu skupnemu življenju?

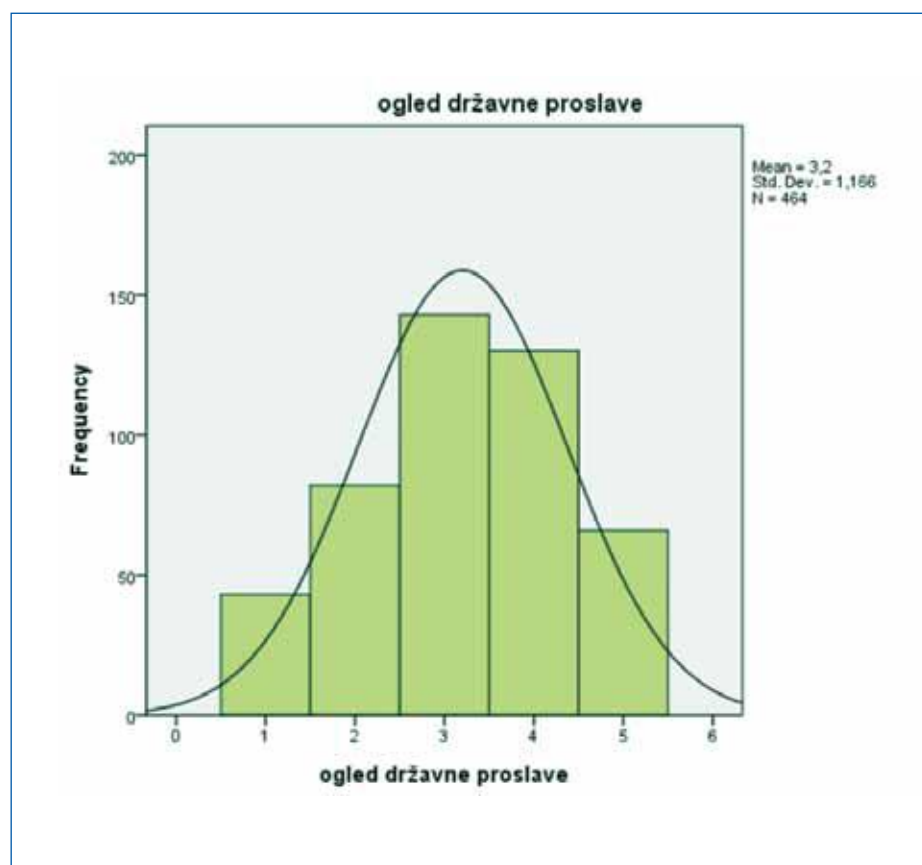
Zastavljeno vprašanje nima hitrih in enostavnih odgovorov, saj večina mladih in starejših državne praznike doživlja predvsem kot priložnost za počitek ali užitek. Državne proslave, ki naj bi bile jedro praznovanja državnih praznikov, obišče komaj kakšnih tisoč ljudi in njihova gledanost na televiziji dosega le nekaj odstotkov. Obešanje zastav

ob državnih praznikih, ki naj bi bilo najbolj viden element praznovanja, je opaziti le na manjšem delu hiš in drugih stavb. V teh okvirih smo pravzaprav lahko zelo zadovoljni z dvema podatkom iz naše raziskave o odnosu dijakov do družbe, države in državljanstva, ki je potekala v decembru 2010 in je zajela 475 dijakov in dijakinj na petih slovenskih

srednjih šolah. Skoraj četrtina dijakov se namreč ni strinjala s trditvijo »Raje gledam svojo nadaljevanko kot TV prenos državne proslave« in kar tri četrtine dijakov se ni strinjalo s trditvijo »Obešanje zastave je staromodno«. Mladi spoštujejo zastavo in ob športnih dogodkih jo tudi zelo radi vzamejo v roke ali drugače obeležijo svojo pripadnost državi.

Mlade bi za bolj vsebinsko praznovanje državnih praznikov morali primerno spodbuditi. Podatek iz omenjene raziskave kaže, da se 40% vprašanih zdi ogled državne proslave zelo dobra ali odlična oblika razvijanja domoljubja in lahko sklepamo, da bi se velik del njih ob primerni organizaciji bil pripravljen udeležiti dogodka. V anketi je tudi ena tretjina vprašanih ocenila aktivno sodelovanje na šolski ali krajevni proslavi kot zelo dobro oz. odlično obliko razvijanja domoljubja. Njihov pozitiven odnos do proslave pomeni, da bi bili tudi odprti za povabilo k sodelovanju, še posebej če bi bila to še priložnost za njihovo ustvarjalnost.

Stopnjo pripadnosti državi Sloveniji je bistveno višja pri tistih vprašanih dijakih, ki so bolj naklonjeni aktivnemu obeleževanju državnih praznov. Naše številke kažejo, da je že zdaj kakšna tretjina mladih pripravljena bolj vsebinsko praznovati državne dneve, če bi za to le imeli priložnost. Če poznamo najrazličnejša tekmovanja med projekti za mlade, bi mogoče lahko uvedli tudi nagrado za projekte za nove načine obeleževanja državnih praznikov. Zanimive vsebine praznovanja bodo pritegnile nove skupine mladih, aktivno praznovanje pa je pot do zavedanja o večji odgovornosti za razvoj skupnosti. Če bi vsako leto samo deset odstotkov mladih doživelo aktivno praznovanje državnega praznika, bi trideseto obletnico samostojnosti države zagotovo praznovali s še lepšimi občutki.

Slika: Porazdelitev odgovorov na vprašanje, kako primerna oblika razvoja domoljubja pri mladih je ogled državne proslave. (1 = ni primerno, 5 = odličen način) N = 464

Dijaki ŠCRM Kamnik za nadaljevanje Maistrovega izročila

Pogovor z mag. Tatjano Novak, ravnateljico Srednje ekonomske šole na ŠCRM Kamnik

Mag. Tatjana Novak že enajst let vodi Srednjo ekonomsko šolo v Šolskem centru Rudolfa Maistra v Kamniku, v okviru katerega deluje tudi gimnazija. Tudi kot članica upravnega odbora Društva general Maister Kamnik si prizadeva med mladimi krepiti domoljubno zavest s sodelovanjem pri organiziranju različnih aktivnosti na šoli in izven nje. Zato nam je rada odgovorila na nekaj vprašanj.

Kako ocenjujete odnos vaših dijakov do nadaljevanja Maistrovega izročila, do zgodovinskih dogodkov, pomembnih za ohranitev slovenskega naroda in pripadnosti slovenski državi?

Mag. Novak: Vsako leto že na informativnih dnevih, ko pozdravimo dijake, povemo, da smo Šolski center Rudolfa Maistra in da nosimo ime po rojenem Kamničanu, generalu Rudolfu Maistru, ki ima pomembne zasluge za našo severno mejo. Poudarimo, da smo na našega rojaka zelo ponosni, da je dan, ko je bil rojen, 29. marec, občinski praznik Občine Kamnik ter da tudi nekaj naših krožkov in časopisov v naslovu vsebuje njegovo ime (npr. Gledališka skupina Rudolfi, glasilo Astromaister, šolski radio RuMa).

Odnos dijakov ocenjujem zelo pozitivno, kar se kaže zlasti v njihovem odnosu do sprejemanja zgodovinskih dogodkov, sodelovanja na prireditvah na lokalni ter v preteklosti tudi na državni ravni, ko so naši dijaki novembra ob državnem prazniku sodelovali z recitali pred Maistrovim spomenikom, ki se nahaja v Ljubljani pred Ministrstvom za obrambo.

Predstavite Vaše mnenje o možnostih vpliva na vzgojo dijakov v domoljubju prek sedanjih učnih predmetov v srednjem šolstvu.

Mag. Novak: Dijake v bistvu vzgajamo vseskozi, vsako uro, ko smo z njimi in ko poteka aktiven pouk, ne glede na vrsto predmeta. Zelo pomembno je v prvi meri spoštovanje sebe in soljudi. Dijake ozaveščamo, naj bodo ponosni, da živijo v Sloveniji, ki je bogata dežela na kulturnem in zgodovinskem področju ter da imamo izjemno bogato naravno dediščino, ki je v evropskem merilu nekaj posebnega. Poudarjamo pomen spoštovanja državnih simbolov ter ohranjanje slovenskega jezika. Vzpodbujamo jih, da sodelujejo v projektih, na tekmovanjih in raziskovalnih nalogah, ki obravnavajo vsebine domoljubja ter aktivnega državljanstva.

Kakšne aktivnosti ste v preteklem obdobju izvedli v zavodu in izven zavoda ter kaj načrtujete v letošnjem šolskem letu na področju krepitve domoljubja in ohranjanja Maistrove sporočilnosti?

Mag. Novak: V preteklosti smo z dijaki nekaj let zapored, novembra ob državnem prazniku, sodelovali z recitali Maistrovih pesmi in del ob Maistrovem spomeniku pred Ministrstvom za obrambo v Ljubljani, vsa leta sodelujemo v podobnem okviru ob občinskem prazniku marca v Kamniku, prav tako ob Maistrovem spomeniku in novembra, ko poteka svečana prireditev podelitev spominskih priznanj Zveze DGM in Občine Kamnik, pripravimo program. S ponosom lahko povem, da smo spominsko priznanje Zveze društev general Maister in Občine Kamnik kot prvi zavod, ki izobražuje srednješolce za domoljubno vzgojo, leta 2008 prejeli v Šolskem centru Rudolfa Maistra.

Mag. Tatjana Novak, ŠCRM

Razstava Rudolf Maister

Za občinski praznik Občine Kamnik, ki je 29. marca, Gledališka skupina Rudolfi že vrsto let pripravlja premierno predstavo v Domu kulture v Kamniku, udeležujemo pa se tudi medšolskih srečanj srednjih šol iz Ljubljane, Maribora in Kranja, kjer dijaki sodelujejo v kvizu na temo o poznavanju življenja in dela Rudolfa Maistra (kviz smo na ŠCRM do sedaj organizirali že dvakrat). Kot partnerski zavod še vedno sodelujemo v

projektu Aktivno državljanstvo, kjer se ozavešča o vseh vrednotah slovenstva.

Znotraj zavoda vsako leto novembra ob državnem prazniku in marca ob občinskem prazniku pripravimo prispevek o življenju in delu Rudolfa Maistra, ki ga posredujemo vsem dijakom po šolskem radiu v času pouka, da dijake vseskozi ozaveščamo o pomembnem doprinosu kamniške-

ga rojaka Rudolfa Maistra za Slovenijo ter s tem splošno o domoljubju, državljanstvu, spoštovanju itd.

Podobne aktivnosti se bodo odvijale tudi to šolsko leto (november in marec: sodelovanje ob spomeniku generala Maistra z recitali ter v zavodu za dijake izvedba prireditve v počastitev Rudolfu Maistru, november: izvedba programa ob podelitvi plaket Društva generala Rudolfa Maistra v Galeriji Veronika, marec: premierno predstava Gledališke skupine Rudolfi in sodelovanje na kvizu, skozi vse leto: ozaveščanje za aktivno državljanstvo v okviru projekta in pri vseh predmetih).

Kakšne težave zaznavate na področju domoljubne in narodno pripadnostne vzgoje?

Mag. Novak: Kakšnih večjih težav nimamo, saj jih pri morebitnih nesoglasjih, ki pridejo med dijaki zaradi različnih kulturnih in nacionalnih interesov, zelo hitro rešimo. Menim, da je dejansko zelo pomembno, da vsi poudarjamo spoštovanje do sebe in do soljudi, da spoštujemo tudi drugačnost in da smo široko razgledani ter da spoštujemo vsakega posameznika. Le tako lahko ponosno sprejmemo sebe in svojo identiteto.

Ali bi sodelovali v vseslovenski akciji Kaj nas združuje, ki jo nameravamo izvesti prek glasila Maistrov glas?

Prek aktivnega poznavanja dogodkov naše preteklosti nameravamo začeti oblikovati vseslovensko akcijo, katere namen je pokazati državljanom Republike Slovenije, kaj nas je nekoč uspešno združevalo in kaj nas združuje in povezuje tudi danes ...

Mag. Novak: V napovedani akciji bomo z veseljem sodelovali. Pričakujemo pa kakšne konkretne napotke glede vsebine in oblik sodelovanja dijakov in učiteljev v tej akciji.

Maistrov kviz na ŠCRM

General Rudolf Maister v zavesti mladih

Franc Čuš, prof. zgodovine

Zgodovinski spomin na pretekle dogodke s časovno distanco ble-di. Dogodki, osebe, zmage, porazi z leti tonejo v pozabo. Ameriški filozof Santayana je zapisal: »Tisti, ki se ne spominjajo preteklosti, so obsojeni, da jo še enkrat doživijo.« Na žalost te resnice pogosto ne upoštevamo in dogaja se nam, da ponavljamo napake naših prednikov. Zaradi tega je naloga šolskega sistema, civilne iniciative, države, da celotno družbo spominja in opominja na dogajanja v preteklosti. Pomembno mesto v tem procesu imajo mladi, učenci in dijaki, katerih osebnosti so šele v procesu oblikovanja. Skozi šolski sistem se jim privzgojijo oz. oblikujejo vrednote, odnosi, nazori, ki jih spremljajo skozi celotno življenje.

V času globalnega povezovanja se vse pogosteje postavlja vprašanje pomena domoljubja, vrednotenja države, narodne pripadnosti, narodove zgodovine. Velikokrat se vprašanje domoljubja izkorišča v politične in populistične namene, kar pogosto izvira iz pomanjkanja kvalitetnega znanja, ki je povezano z vzgojno

izobraževalnim procesom in učnimi načrti, ki usmerjajo ta proces. V programu splošne gimnazije naj bi se te vsebine obravnavale pri predmetih: zgodovina, geografija, sociologija, slovenščina ... Iz javnih razprav veje občutek o deljenosti slovenske javnosti o tem vprašanju. Del javnosti je mnenja, da se daje tem vsebinam premalo pozornosti, drug del pa, da so te vsebine preživete in so mladi danes usmerjeni v globalna, nadnacionalna povezovanja. Kaj pod pojmom domoljubje razumejo mladi, sem v obliki manjše ankete povprašal dijake na Gimnaziji Franca Miklošiča. Anketa je bila izvedena izključno za pisanje tega članka in ne predstavlja reprezentativnega vzorca. Za lažjo predstavo navajam nekaj misli: »Pod besedo domoljubje razumem, kako prebivalci ravnajo s svojim domom, ali hvalijo svojo državo, jo cenijo in želijo še izboljšati odnose med sabo, ohranjati svojo državo čisto.« / »Domoljubje: rad imaš državo, v kateri živiš, širiš dober glas o njej, rad se vračaš nazaj domov, si ponosen na njo.« / »Pod tem pojmom razumem spoštovanje do domovine, zavze-

manje za njeno prepoznavnost v svetu, ohranjanje slovenske kulture in jezika.« / »Spoštovanje države, da še upamo v državo, kljub temu da v njej trenutno ni odlično stanje.« / »Skrb za okolje; da imamo radi svoj kraj, domovino in da ljubimo svoj jezik.« Eno od vprašanj je bil tudi odnos mladih do domoljubja. 56,25 % vprašanih je odgovorilo, da je domoljubje še vedno pomembno, 43,75 % vprašanih pa meni, da je domoljubje preživeta stvar in mladih te teme ne zanimajo več. Navajam nekaj misli, ki govorijo o preživetosti domoljubja: »Nikjer nas ne učijo spoštovanja do domovine in domovinske zavesti. Ne vem, ali se državne institucije sramujejo države, ampak vsak državljan mora poznati slovenske pesmi, simbole, naše običaje ... « / »V šoli bi lahko bilo več snovi, namenjene domovini, tudi Slovenci na splošno ne damo toliko na domovino, manjka nam patriotizma.« / »Mladim več domovina ne pomeni toliko, saj so jim druge stvari pomembnejše. Domoljubje pa tudi v šoli ni več tako pomembno, saj se raje ukvarjamo več časa z zgodovino večjih narodov in držav.« Da je domoljubje še vedno pomembna tema, pa priča naslednja misel: »Mislim, da je domoljubje bistveno manj kot nekoč (npr. med vojno). Je pa pomembno in bi se moralo bistveno več govoriti o njem, da bi bili bolj zavzeti za našo domovino.«

Na Gimnaziji Franca Miklošiča v Ljutomeru smo prepričani, da živimo v času, ko je odnos do domovine in lastnega naroda še vedno aktualna tema, saj poznavanje narodove zgodovine omogoča uspešno vključevanje v procese, ki potekajo na globalni ravni. Zaradi tega smo pred petimi leti v sodelovanju s Prleškimi društvom generala Maistra začeli organizirati tekmovanje z naslovom Pot v prihodnost, kjer dijaki iz slo-

venskih srednjih šol izkazuje svoje znanje iz novejšje slovenske zgodovine. Prvo leto so dijaki tekmovali v poznavanju pomena treh prelomnih obdobij za slovenski narod: konec prve svetovne vojne, čas med drugo svetovno vojno in osamosvojitvena vojna. Drugo leto so dijaki svoje zgodovinsko znanje o Taborskem gibanju na Slovenskem predstavili v obliki esejev. Leta 2009 so dijaki prav tako v obliki eseja predstavili svoje poznavanje prelomnih dogodkov za slovenski narod predvsem pa za Slovence v Prekmurju leta 1919. Lansko leto so dijaki v spomin na dvajseto obletnico prvih demokratičnih volitev izdelali računalniške predstavitve, kjer so predstavili proces osamosvajanja Slovenije. Tema letošnjega tekmovanja je bila 20 let samostojne Slovenije (s poudarkom na dogodkih leta 1991). Dijaki so pripravili predstavitve zgodovinskih okoliščin s pomočjo računalniške predstavitve (npr. v programu PowerPoint), h kateri so v pisni obliki dodali opis predstavljenih zgodovinskih okoliščin. Štiričlanska

komisija je ocenjevala vsebino naloge, v kateri mora avtor ovrednotiti analizirano problematiko, argumentacijo predstavljenih zgodovinskih dejstev, kreativnost ter vsebinsko ustreznost in slovnično pravilnost. Zaradi tega je bila komisija sestavljena iz dveh strokovnjakov s področja zgodovine in dveh s področja računalniškega oblikovanja. V izvedbo tekmovanja se je vključila tudi Slovenska vojska, saj vsako leto priskrbi del praktičnih nagrad za sodelujoče. Zadnji dve leti je bila podelitev priznanj in nagrad najboljšim dijakom organizirana v sklopu dneva odprtih vrat vojašnice Generala Rudolfa Maistra v Mariboru. Iz leta v leto se tekmovanju priključuje večje število dijakov. Letos jih je sodelovalo 50 in so prihajali iz desetih slovenskih srednjih šol. V sklopu tekmovanja so bili dijaki naše šole leta 2010 aktivno soudeleženi v pogovoru pri predsedniku republike dr. Danilu Türku na temo domoljubje in mladi.

Poleg tekmovalnega dela dijake vzpodbujamo tudi k raziskovalni de-

javnosti. Teme raziskovalnih nalog so osredotočene na novejšjo slovensko zgodovino. Pred leti so dijaki izdelali obsežni in odmevni raziskovalni nalogi z naslovom Odziv Prlekov na Maistrov poziv k obrambi severne meje v letih 1918/19 in Sodelovanje generala Maistra in prekmurskih Slovencev ob koncu prve svetovne vojne. Obe nalogi sta bili uvrščeni v tekmovalni program tekmovanja Mladih raziskovalcev v organizaciji Zveze za tehnično kulturo. Prva je dosegla zlato priznanje, druga pa srebrno.

V zaključku prispevka povzemam besede avtoric raziskovalne naloge Odziv Prlekov na Maistrov poziv k obrambi severne meje v letih 1918/19, ki sta med drugim zapisali: »Če ne bi imeli domoljubnih prednikov, bi bili vsi v Avstriji. Slovenija bi izgubila precejšen del svojega ozemlja. To se zaradi borcev, ki so bili za svojo domovino pripravljene dati tudi svoje življenje, ni zgodilo. /.../ A vseeno ostaja vprašanje, kje bi bil Maribor in kje Prlekija, če ne bi bilo generala Maistra in njegovih borcev?«

Kaj nas združuje?

Iskrice mladih bistrih glav Srednje ekonomske šole, Šolski center Rudolf Maister, Kamnik in Osnovne šole Vič, Ljubljana

Na mladih svet stoji!

Tega se močno zavedamo, zato se veselimo njihovega razmišljanja o domoljubju in vrednotah. Sodobna družba je tako močno institucionalizirana, da človeka miselno utesnjuje. Iskrice mladih, bistrih glav dijakov Srednje ekonomske šole, Šolski center Rudolf Maister, Kamnik in Osnovne šole Vič, Ljubljana, pa nam bodo podarile več veselja, harmonije, ravnotežja in ljubečega občutja do domovine.

(Jelka Šertel)

Srednja ekonomska šola, Šolski center Rudolfa Maistra, Kamnik

Domoljubje ... kaj je domoljubje? Je to, da pograšaš svoj dom, svojo družino, ko si v tujini? Je domoljubje to, da spoštujemo in imamo radi svojo državo in je ne bi izdali? Je domoljubje to, da smo ponosni, ko na velikih mednarodnih prireditvah slišimo igrati slovensko himno? Je domoljubje to, da se borimo za svoje ozemlje in svoj narod, tako kot se je boril Rudolf Maister?

Da, vse to je domoljubje. Domoljubje ima zame večji pomen kot ljubezen ... Država te nikoli ne more prizadeti na tak način, kot te lahko prizadenejo ljudje, ki ji hočejo škodovati.

Tadej, 4. letnik

Zame je domoljubje posebna ljubezen, ki jo čutiš do svoje domovine, poseben ponos, ki ga čutiš ob posebnih dosežkih njenih državljanov.

General Maister je bil velik domoljub, njegovo ime je vredno časti.

Alisa, 4. letnik

Domovina je kot dom, ki ti ostane in kamor se vračaš znova in znova, ne glede na to, kolikokrat zaideš. Ponosna sem, da sem Slovenka; Slovenija je dežela mnogih lepot in ponosna sem, da sem del nje.

Simona, 4. letnik

Slovenija je zelo majhna dežela z zelo raznoliko podobo; zelo sem vesela, da živim v Sloveniji. Vsakič, ko grem v tujino, mi je tam zelo všeč,

Ogled kamniških znamenitosti med Maistrovim spomenikom in njegovo rojstno hišo

Franc Svetelj

V okviru uresničevanja programa Društva general Maister Kamnik za leto 2011, ki predvideva tudi srečanje članov društva, se je v soboto 15. oktobra 2011 pred Maistrovem spomenikom na Grabnu zbralo nekaj članov z namenom, da si boljše ogledajo znamenitosti Maistrovega rojstnega mesta in se na družabnem srečanju pogovorijo tudi o programu praznovanja letošnjega državnega praznika dneva Rudolfa Maistra, ob katerem nameravajo tudi razviti svoj društveni prapor.

Pod strokovnim vodstvom turističnega vodnika Miha Babnika so nato krenili skozi staro mestno jedro. Na

Zgodovino Maistrove rojstne hiše, ki še čaka na spominsko sobo, je podrobno pojasnil 95-letni častni občan Kamnika in ZDCM dr. Niko Sadnikar.

ampak ko pridem domov, v Slovenijo, se zavem, da je lahko vsak Slovenec vesel, da živi tukaj.

Anja, 2. letnik

Domoljubje zame pomeni biti ponosen na svoj narod, jezik in kulturo, biti ponosen, da pripadaš temu narodu. Ponosna sem, da sem Slovenka; z osamosvojitvijo smo se dokazali kot narod, ki drži skupaj.

Generala Maistra dojemam kot junaka, saj je priboril slovensko severno mejo, ni dovolil, da bi izgubili ta del Slovenije.

Tina, 2. letnik

V Slovenijo sem prišel pred dva letoma. 18. aprila 2010 sem stopil v lepo in mirno državo, ki mi kot tujcu zelo veliko pomeni – tukaj sem spoznal nove prijatelje,

tukaj hodim v šolo, tukaj sem doma ... Zdi se mi, da je Slovenija dežela, ki jo imajo njeni prebivalci zelo radi!

Kemal, 2. letnik

Moj dom, moja domovina! Zgodbe o njej ob zimskih večerih na peči, s kosom potice v rokah, ko sta me stara starša popeljala skozi njeno zgodovino, skozi osamosvojitvev do današnje NAŠE države. Potujem v druge države ...; povsod je lepo, ampak najboljši kruh se je doma! Ko pripadaš neki državi, nekemu narodu, je to podobno pripadnosti prijateljem, družini ... lepo je, ker veš, da nekam spadaš. Kdo sem? Sem Petra iz Slovenije, ponosna hči ponosnih očetov, ki so se borili za samostojno Slovenijo!

Petra, 2. letnik

Domoljubje zame pomeni ljubezen do države, v kateri živiš. In kjerkoli že

si, spoštuješ svojo domovino, njene navade, običaje in jezik. Domoljubje pomeni tudi, da ostajaš zvest svoji državi v dobrem in slabem. General Rudolf Maister je bil velik domoljub, boril se je za severno mejo. Če ga ne bi bilo, danes Štajerska ne bi spadala pod Slovenijo.

Tina, 2. letnik

General Rudolf Maister, Kamničan, veliki borec in junak, ki je branil Štajersko in z njo slovensko čast.

Tina, 2. letnik

Menim, da je domoljubje v zadnjem času izgubilo svojo moč med Slovenci, kar gotovo ni prav. Vsak bi moral biti ponosen na svoje korenine ter ne bi smel pustiti, da bi jih kdor koli zaničeval. Vendar pa se mi ne zdi nič narobe, če smo kritični do politične ureditve in vlade; to še ne pomeni,

tej poti so seznanili z zgodovino nekaterih znamenitih kamniških rojakov in njihovimi rojstnimi hišami, od igralke Marije Vere, slikarja Staneta Cudermana, Maleševe galerije, slikarja Ivana Vavpetiča, slikarjev Koželjev, nekdanje Murnikove trgovine na Šutni, kjer je veterinar in zbiratelj starin Josip Nikolaj Sadnikar odkril slikarski talent Maksima Gasparija do Maistrove rojstne hiše, kjer je udeležence pričakal dr. Niko Sadnikar, častni občan občine Kamnik in častni član Zveze društev general Maister, ki je letos dopolnil 95 let. Kljub visoki starosti je ta kamniški polihistor

še vedno bistrega uma orisal pestro zgodovino hiše, v kateri je 29. marca 1874 zagledal luč sveta največji kamniški rojak, general in pesnik Rudolf Maister Vojanov.

Ob tej priliki je ponovno predlagal, da naj bi organizatorji vsakoletnega Maistrovega pohoda, ki je letos že šestič potekal iz Kamnika na Veliko špico nad Kamnikom, razmislili o pohodu iz Mengša, kjer je skupaj s sinovoma Arturjem in Ernestom po-

Člani društva general Maister pred spomenikom Rudolfa Maistra

kopan Maistrov oče, preko Mengeškega polja proti Kamniku.

Člani društva general Maister Kamnik bodo pred letošnjim dnevom Rudolfa Maistra, 23. novembrom, razvili svoj društveni prapor v sklopu prireditve, na kateri bosta Zveza društev general Maister in Občina Kamnik podelili letošnja spominska priznanja generala Maistra. V kulturnem programu pa bodo sodelovali tudi dijaki Šolskega centra Rudolfa Maistra.

Leta 1910 so v obdobju narodnostnih bojev za slovenski Šentilj obmejni Slovenci postavili Slovenski dom kot trdnjavo in žarišče upora proti ponemčevanju. To je bil veličastni praznik slovenstva, ki je združil tedanjo Slovenijo v boju za obstanek slovenskega Šentilja. Zato so v občini Šentilj ob njegovi stoletnici sprejeli usmeritev, da bodo dom obnovili in v njem uredili muzej.

Kaj nas združuje?

Iskrice mladih bistrih glav Srednje ekonomske šole, Šolski center Rudolf Maister, Kamnik in Osnovne šole Vič, Ljubljana

da nismo domoljubni. Pristno domoljubje se prav tako razlikuje od nacionalizma ter zatiranja in preganjanja ljudi drugih narodnosti.

Iz stališča slovenstva pa se mi danes zdi najpomembnejše, da ohranimo svoj jezik in se trudimo uporabljati čim manj tujk ter popačenk iz tujih jezikov.

Teja, 2. letnik

Rudolf Maister je zame velik človek, ponosno obiskujem šolo, ki se imenuje po njem.

Manca, 2. letnik

Osnovna šola Vič, Ljubljana

Domovini

»Povsod je lepo, a doma je najlepše,« se glasi izrek, s katerim danes začenjam svoj spis. Toda, iskreno,

začutim ga le po daljšem dopustu v tujini. Vedno se začudim, kako pogrešam Slovenijo, pogrešam to, da poznam razmere in položaj države, jezik, govorico ljudi ..., ker vse to spada pod občutek domačnosti in sprejetja, da nekam spadaš. To bom vedno čutila le v svoji domovini. V Sloveniji.

Slovenija ni obstajala od vedno. O stvareh ne morem govoriti natančno, ker se takrat še nisem rodila. Vem pa, da smo se za našo svobodno Slovenijo borili, nekaj ljudi je celo umrlo, da si danes lahko rečemo Slovenci. Resda smo majhni, a to mi je pri nas še posebej všeč.

Pravzaprav smo zelo raznoliki. Imamo gozdove, Alpe, košček morja, podeželje, mestno življenje ..., vse na

tako drobnem prostoru. V parih urah pridemo, kamor želimo.

Obožujem 'zelenost' Slovenije. Pridih narave nas spremlja na vsakem koraku.

Država je demokratična, pravna, svobodna in vse to omogoča, da se vsak posameznik počuti varno.

Življenje ustreza evropskim standardom. Kaj bi si, še posebej v primerjavi z razmerami po svetu, lahko še želeli?

Ohranjamo tradicijo in se vse bolj uveljavljamo po svetu. S trdim delom bomo še daleč prišli.

Navsezadnje, smo vendar Slovenci.

Doris Živko, 8.B, OŠ Vič

Delo Društva generala Maistra Celje v letih 2009–2011

Franc Svetelj

Na ustanovnem zboru je bilo dne 14. 3. 2009 ob 16. uri na I. gimnaziji v Celju izvoljeno naslednje vodstvo: mag. Anton Šepetavc (predsednik), Maks Klemen, prof. (podpredsednik), Breda Arnšek, dipl. obramboslovka (tajnica), Špela Tratnik, oec. (blagajničarka) in Uroš Arnuš, prof., Silvo Ovčar, prof. in Branko Bezgovšek, el. teh. (člani).

Eno od najpomembnejših nalog (čimprejšnja ureditev formalnega statusa društva) je dobil predsednik, ki je bil na tej seji imenovan tudi za zakonitega zastopnika DGM Celje. Statut društva smo pripravili in celotno dokumentacijo oddali na Upravo enoto Celje, ki je Društvo generala Maistra Celje registrirala in potrdila dne xxx. Sledila je še ureditev formalnosti na Davčni upravi Republike Slovenije.

Potem ko smo uredili začetne formalnosti, smo izvedli naslednje aktivnosti (navajam le bolj odmevne in številčnejše, ne pa tudi sestankov ali prireditev, ki sem se jih udeležil le kot predsednik oz. predstavnik društva):

- januar 2010: v Narodnem domu smo za vse tretješolce I. gimnazije v okviru državljske vzgoje (OIV) organizirali odmevno "Učno uro zgodovine". Pobudo je dal in prireditev vodil Anton Petelinšek, novinar Radia Slovenija, gostje: brigadir Viki Krajnc, poveljnik celjske TO v času osamosvojitvene vojne, bivši poslanec DZ iz Maribora Rudi Moge, p. Karel Gržan in drugi ...
- 5.2.2010: V okviru tradicionalnega Kulturnega maratona I. gimnazije smo pripravili okroglo mizo "Domovina, domoljubje, narodna zavest". Moderator

sem bil Anton Šepetavc, gostje pa mag. Milan Lovrenčič, predsednik Zveze društev generala Maistra, Srečko Križanec, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Štore, Franci Bevc, predstavnik Združenja Sever, Vitko Roš, član Izvršnega odbora ZDGM, Boštjan Baš, major Slovenske vojske ...

- 24.2.2010: Sodelovali smo na vsakoletni proslavi v spomin na Karla Destovnika Kajuha. Nastopili so pevci in recitatorji s I. gimnazije, slavnostni govornik pa sem bil Anton Šepetavc (govor je v Celju zelo odmeval, saj sem bil zanj v tedniku Celjan uvrščen na tedensko lestvico Naj Celjanov);
- 25.3.2010: Občni zbor Društva generala Maistra Celje; razprava je tekla o možnostih požitve in osvežitve dela društva, predsednik pa je zaradi prezaposlenosti in zavedanja, da bi društvo moralo delovati še bolj intenzivno, ponudil svoj odstop, a ga zbor ni sprejel;
- 29.3.2010: Ob Maistrovem rojstnem dnevu (29. 3. 1874) smo legendarnemu generalu poklonili spominsko ploščo na pročelju I. gimnazije v Celju. Ploščo je financirala I. gimnazija, slovesno pa sva jo odkrila Anton Šepetavc in Stane Rozman, podžupan Mestne občine Celje;
- 19. – 21.5.2010: V prostorih šole je bila razstava "General Rudolf Maister". Postavili smo jo v sodelovanju z Vojaškim muzejem Slovenske vojske;
- 23.12.2010: Na celjski železniški postaji smo sodelovali na pri-

reditvi "Pozdrav Slovincem ob 20-letnici odločitve za samostojno Slovenijo". Kulturni program so pripravili dijaki I. gimnazije v Celju;

- 18.2.2011: Znova smo sodelovali na proslavi ob obletnici Kajuheve smrti pred I. gimnazijo. Program je pripravila I. gimnazija v Celju;
- 7.4.2011: Sodelovali smo na osrednji proslavi praznika Mestne občine Celje pri spomeniku Vojna in mir na gledališkem trgu. Proslava je bila v znamenju 20-letnice osamosvojitve. Slavnostni govornik je bil načelnik Generalštaba Slovenske vojske mag. Alojz Štajner, v kulturnem programu pa je nastopil pevski zbor I. gimnazije v Celju.
- 8.4.2011: Nogometni turnir veteranov v počastitev 560-letnice mesta Celje, 20-letnice osamosvojitve in v spomin na generala Maistra; organizatorji: Slovenska vojska, I. gimnazija, Društvo generala Maistra Celje in Mestna občina Celje; sodelovalo je 8 ekip: Ministrstvo za obrambo RS, Mestna občina Celje, reprezentanca brezdomcev Slovenije, reprezentanca športnih novinarjev Slovenije, reprezentanca slovenskih županov, ekipa profesorjev I. gimnazije, ekipa bivših znanih športnikov dijakov I. gimnazije in ekipa drugih celjskih srednjih in osnovnih šol.

Hkrati je v učilnicah, telovadnici in na ploščadi pred šolo potekala predstavitve Slovenske vojske in Policije. Poklicni vojaki in policisti so dijakom predstavili opremo in oborožitve vojske in policije, poklic vojaka

oz. policista, pogodbeno rezervo, prostovoljni vojaški rok ter možnosti štipendiranja. Dijaki so si ogledali tudi film Slovenija na barikadah. Na koncu je sledil še pogovor z udeleženci osamosvojitvene vojne.

Ves čas je društvo odlično sodelovalo s I. gimnazijo v Celju, kjer ima za zdaj svoj domicil, Glasbeno šolo Celje, Mestno četrtjo Kajuh, Mestno občino Celje ter drugimi celjskimi domoljubnimi društvi in združenji: Združenjem borcev za vrednote NOB Celje, Območnim združenjem veteranov vojne za Slovenijo Celje, Združenjem veteranov vojne za Slovenijo Štore, Policijskim veteranskim društvom Sever Celje in Društvom vojnih invalidov Celje. Z njimi vsako leto podpišemo listino o medsebojnem sodelovanju (letos smo jo v začetku oktobra).

Izjemno dobro, koristno in kontinuirano smo sodelovali s Slovensko vojsko in Policijo.

Problemi so bili pri vzpostavitvi tesnejšega sodelovanja z Zvezo društev generala Maistra, ki domuje v Ljubljani, organizira pa – v povezavi z mestnimi in območnimi društvi –

srečanja in prireditve ob različnih priložnostih po vsej Sloveniji. Žal se zaradi prezaposlenosti teh prirediteljcev nisem mogel udeleževati, se je pa enega sestanka v Ljubljani na mojo pobudo in prošnjo udeležil prof. Klemen, sicer podpredsednik Društva generala Maistra Celje.

Končna ocena:

Ni dvoma, da društvo ni uspelo uresničiti vseh pobud, danih na občnem zboru 25. 3. 2010, se je pa v teh dobrih dveh letih vendarle formalno postavilo na noge in se

z drugimi celjskimi domoljubnimi društvi uspešno povezovalo. Najvidnejši rezultat minulega obdobja je zagotovo spominska plošča generalu Maistru, sploh prvi pomnik njegovemu spominu in delu v Celju, kjer je v letih pred prvo svetovno vojno služboval. Najuspešnejše pa je društvo nedvomno bilo pri ozaveščanju mladih. To pa se mi kot predsedniku zdi tudi najvažnejše, saj na mladih svet stoji, slovenstvo pa nič manj. Prepričevati prepričane je lahko, je pa tudi vprašanje, koliko je smiselno.

Prekmursko društvo Generala Maistra Črenšovci

Mateja Zelko, predsednica Prekmurskega društva generala Maistra Črenšovci

Ob državnem prazniku združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom 17. avgusta 2011 smo v Črenšovcih znova dokazali, da smo od nekda tu veseli, ponosni, domoljubni lidje. Ponosno, dostojno in kulturno smo obeležili državni praznik z osrednjo prireditvijo za nič evrov, s slavnostnima govornikoma dr. Jankom Prunkom in županom občine Črenšovci gospodom Antonom Törnarnjem. Na Dolnji Bistrici je bila svečanost ob prenosu posmrtnih ostankov Maistrovega borca, duhovnika in publicista Jožefa Godine, na domače pokopališče. Organizirali smo okroglo mizo z

naslovom Kultura v vlogi ohranjanja in krepitev občutka domoljubja v Prekmurju in Sloveniji, katero so s svojimi prispevki obogatili dr. Marko Jesenšek – O pomenu jezika za utrjevanje narodne identitete, dr. Dragan Potočnik – O zgodovinskih okoliščinah priključitve Prekmurja k

matični domovini, mag. Milan Lovrenčič – O smotru delovanja društev generala Maistra, prof. Franci Just – O prekmurski domoljubni in rodoljubni poeziji ter dr. Karel Bedernjak – O domoljubju kot etični in moralni vrednoti, ki nas zavezuje. Dr. Karel Bedernjak je duhovni pomočnik v Črenšovcih, v preteklih letih pa je služboval kot kaplan in župnik v različnih slovenskih in tujih krajih. Bil je tudi profesor na teološki fakulteti in sodnik na cerkvenem sodišču. Dr. Bedernjak se je izobraževal na domačih in tujih fakultetah, doktorat na področju moralne teologije pa je dosegel v Rimu.

Vredni smo, kolikor se cenimo!

Pripravila: Jelka Šertel

Razmišljanje dr. Antona Trstenjaka; povzetki iz knjige z naslovom »Človek, simbolično bitje«

Uspeli smo ustvariti svojo državo, uspeli smo vstopiti v EU. Na nas je, da uspemo mlade generacije v zadostni meri ozavestiti o našem pomenu in naši enkratnosti v prostoru in času, kljub novim, vsekakor bistveno zahtevnejšim perspektivam.

Predsednik Zveze društev Generalmaister, mag. Milan Lovrenčič je v radijski oddaji povedal: »Vredni smo, kolikor se cenimo!«

Ob tematiki KAJ NAS ZDRUŽUJE V SLOGI JE MOČ, bomo v letošnji zadnji številki naše revije v povzetku sledili razmišljanju dr. Antona Trstenjaka iz njegove knjige z naslovom »Človek, simbolično bitje«.

Dr. Anton Trstenjak med drugim razmišlja;

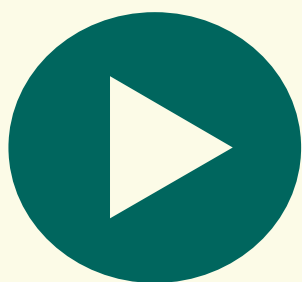
- V moderni ihti za uspehi in prizadevnostjo vse preveč drvimo mimo življenja in njegove modrosti.
- Sodobni človek trpi za čudno zdolgočaseno praznoto, kakor da zmeraj na nekaj čaka, cesar ni. Od tod potreba po mašilih, kot npr. filmu, kinu, športu, zabavi. Človej je izgubil središče svoje duše.

- Ko pa se rušijo institucije, se pojavljajo v družbi nekateri primitivizmi.
- Kljub vsem negativnim stanjem institucionaliziranost lahko rečemo: Človek je kulturno bitje. Če se rušijo institucije, se pojavljajo v družbi primitivizmi, katerih obnašanje spominja na sporazumevanja gluhonemih. V preteklih dveh svetovnih vojnah in njihovih uničevalnostih smo bili priče okoliščinam, ki še dandanes niso docela izginile.
- Pravzaprav so te katastrofe moralne razvratnosti in podleganja primitivizmu obnašanj kot so surovost, maščevalnost, izživiljanje, zahrbtnost, izdajstvo, v zvezi z naglim napredkom družbe, danes nujno potrebne razmisleka in prevrednotenja.
- Kadar propadajo prej ustaljene institucije, se rušijo tudi moralne in duhovne norme, nastopi vseplošna negotovost in omahljivost.
- Krizo identičnosti z razdvojenim življenjem odtujeno osebnostjo pospešuje zlasti postopna institucionalizacija družbe in človeka.

Institucionaliziranost pomeni za današnjega človeka zmeraj bolj odtujitev od njega samega človeka. Paradoks: bolj ko institucije silijo v človeka, bolj oddaljujejo človeka od njega samega, od njegovega življenja. Saj po eni strani institucionaliziranost pomeni za človeka razbremenitev njegove osebne odgovornosti, ker mu odvzame breme odločanja, po drugi strani pa ga prav ta »odvzem« bremena odtuja, alienira, izvotli.

- Prej živa, osebna odgovornost nekega posameznika preide v mehansko, danes že birokratsko, neosebno institucionalizirano delovanje.
- Človek pa je edino kulturno bitje, kajti samo on zmore svet ovrednotiti s pomeni in smisli.
- Posameznik nastopa kot odprto simbolično bitje z vnašanjem kulture v zunanji svet. S tem pa vnaša obenem kulturo v svojo notranjost. S kultiviranjem samega sebe kultivira hkrati zunanji svet. Gre za čudovito enoto v množtvu.
- Človek najprej osmišlja samega sebe. Prek sebe pa tudi svet in pojave okoli sebe. Vsaka filozofija, ki zanika smisel v človeku in podlega nihilizmu in cinizmu, nosi na sebi oznake dekadence, sumljivo, patološko navdahnjene odtujenosti... Ko torej človek najde smisel v sebi, ga vnaša tudi v svet. Torej, koposameznik kulture in vrednote v sebi ponotranji, zmore vnašati kulturo in vrednotetudi v zunanji svet, zunaj sebe in ga tako bogati.
- Človek z vrednotenjem vsega, kar se mu odkriva kot smisel, lahko vnaša v »nesmiselno gmoto« današnjega sveta nove, svetle in potrebne vrednote.

Današnji čas tako razmišljanje zelo potrebuje.

flooring